

Sēkļu laboratoriskā testēšana

Publicēts: 02.10.2020.

Nacionālā sēkļu kontroles laboratorija

Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) Nacionālajai sēkļu kontroles laboratorijai (NSKL) 1996.gada 1.oktobrī ar Starptautiskās sēkļu kontroles asociācijas (ISTA) lēmumu piešķirts Starptautiskās laboratorijas statuss. 1999.gada 17.decembrī notika pirmais ISTA starptautiskais audits laboratorijas atbilstības izvērtēšanai, kā rezultātā NSKL 2000.gada 9.maijā ieguva starptautisko akreditāciju ar tiesībām izsniegt starptautiskos ISTA sēkļu kvalitātes sertifikātus.

NSKL ir vienīgā sēkļu kontroles laboratorija Latvijā ar tiesībām izsniegt starptautiskos ISTA sēkļu kvalitātes sertifikātus, tādējādi nodrošinot Latvijas sēklaudzētājiem iespēju pārdot sēklas materiālu ne tikai Eiropas Savienībā, bet arī citur pasaulē.

NSKL nodrošina kvalitatīvus un starptautiskajām prasībām atbilstošus pakalpojumus sēkļu vidējo paraugu ņemšanā un sēkļu kvalitatīvo īpašību novērtēšanas analīžu veikšanā gan sertifikācijai paredzētajām sēkļu partijām, gan klientu iesniegtajiem paraugiem.

NSKL atbilstoši klienta pieprasījumam sniedz maksas pakalpojumus gan juridiskām, gan fiziskām personām. Informācija par pakalpojumiem un to cenām pieejama VAAD maksas pakalpojumu cenrāža [2.pielikumā \(no 1. līdz 5.punktam\)](#).

Sēklu paraugu ņemšana

Analīžu precizitāte atkarīga no tā, cik rūpīgi ņemts vidējais sēklu paraugs un kā tas atspoguļo visas sagatavotās sēklu partijas kvalitāti.

Sēklu paraugu ņemšanu:

Sēklu sertifikācijai - sēklu sertifikāta, sēklu sertifikāta pielikuma iegūšanai pēc sēklaudzētāja pieprasījuma veic VAAD inspektors, kurš ieguvis paraugu ņņēmēja vai ISTA paraugu ņņēmēja kvalifikāciju. Paraugus var ņemt, arī izmantojot automātisko paraugu ņņēmēju, ko apstiprinājusi ISTA akreditēta laboratorija.

ISTA sertifikāta iegūšanai var veikt tikai ISTA paraugu ņņēmējs;

Sēklu materiāla pārbaudei pēc klienta pieprasījuma pārskata "Sēklu novērtēšanas rezultāti" iegūšanai var veikt:

- VAAD inspektors pēc klienta pieprasījuma, bet ir jāievēro šādi norādījumi:

[jāsazinās ar VAAD inspektoru](#), lai vienotos par parauga ņemšanu;

sēklu materiāla uzglabāšanas vietā sēklu saiņojumu novietojums jānodrošina tāds, lai būtu ērta pieeja katram atsevišķam saiņojumam vai sēklu partijai daļai;

- klients pats, bet ir jāievēro šādi norādījumi:

pēc iespējas jāievēro prasības, kas minētas [paraugu ņemšanas metodikā](#), lai sēklu iegrabumi no sagatavotās sēklu partijas tiktu veikti no dažādām vietām;

jāņem atbilstoša lieluma paraugs atkarībā no analizējamās sugas; sēklu paraugu lielumi norādīti tabulā [Partiju, vidējo paraugu, iesvaru un mitruma paraugu lielumi](#)";

ja nepieciešams arī paraugs mitruma satura noteikšanai, tas jāiesaiņo gaisa necaurlaidīgā iesaiņojumā, (piemēram, izturīgā polietilēna maisiņā), lai novērstu mitruma izmaiņas transportēšanas laikā; jāraugās, lai iesaiņojumā paliek pēc iespējas mazāk gaisa;

jāizpilda "[Pieprasījums](#) vidējā sēklu parauga ņoņemšanai, analīžu veikšanai un etiķešu izgatavošanai";

ņemtais paraugs laboratorijā analizējam jānogādā bez kavēšanās - ne vēlāk kā trīs darbdienu laikā pēc ņemšanas; līdz nosūtīšanai paraugs jāuzglabā līdzīgos apstākļos, kā tiek glabātas sēklu partijas.

Sēklu paraugu analīzes

Sēklu parauga kvalitātes raksturošanai tiek izmantotas šādas analīzes: sēklu analītiskās tīrības, citu augu sugu sēklu piemaisījuma, dīgļspējas, dzīvotspējas, mitruma saturs, kaitēkļu invāzijas, 1000 sēklu masas, vējauzu klātbūtnes noteikšana. Laboratorijā tiek veikta arī sēklu maisījumu analīze (sugu procentuālais sastāvs un dīgļspējas noteikšana) un, ņemot vērā klienta vēlmes, ir iespējams veikt arī sēklu veselīguma noteikšanu.

Metodes un kvalitāte

NSKL strādā saskaņā ar [Sēklu un šķirņu aprites likuma](#) un citu sēklaudzēšanu un sēklu apriti regulējošo normatīvo aktu prasībām, vienlaikus nodrošinot patērētāju interešu aizsardzību. Sēklu paraugu ņoņemšana, kvalitātes noteikšanas analīzes un ISTA sertifikātu izsniegšana tiek veikta saskaņā ar Starptautiskās sēklu kontroles asociācijas paredzētajiem noteikumiem un metodēm. Detalizētāk ar normatīvajiem aktiem un ISTA metodēm un procedūrām var iepazīties VAAD tīmekļvietnes sadaļā [Starptautiskās metodes](#).

Mūsu galvenās vērtības kvalitātes īstenošanai ir konfidencialitāte, motivēti profesionāļi, uzticamība un atsaucība saviem klientiem, kā arī optimizēta laboratorijas analīžu veikšanas procesu sistēma atbilstoši starptautiskajiem standartiem.

Paraugu pieņemšana laboratorijā

Darbdienās no plkst. 9.00 līdz plkst. 16.00

Dienā pirms valsts noteiktajiem svētkiem paraugus laboratorijā pieņem no plkst. 9.00 līdz plkst. 15.00

Kontakti:

Nacionālā sēklu kontroles laboratorija:

Lielvārdes iela 36, Rīga, LV-1006, tālr. [67112716](tel:67112716)

Reģionālās sēklu kontroles laboratorijas:

Valmierā - Mūrmuižas iela 18, Valmiera, LV-4201, tālr. [64221578](tel:64221578)

Bauskā - Slimnīcas iela 8, Bauska, Bauskas nov., LV-3901, tālr. [63922318](tel:63922318)

Pakalpojumu izpildes termiņi

Izpildes termiņš atkarīgs no sēklu parauga sugas dīgtspējas noteikšanas metodes. Par katras sēklu sugas dīgtspējas noteikšanas ilgumu var uzzināt dokumentā [Dīgtspējas noteikšanas metodes](#). Dokumenta tabulā katras sēklu sugas dīgtspējas ilgumu var apskatīt sadaļā diedzēšanas noteikumi > galīgā uzskaitē. Jāņem vērā, ka šajā sadaļā ir norādīts minimālais dienu skaits, kas nepieciešams analīžu veikšanai.

Sēklu kvalitāti apliecinošo dokumentu izsniegšana

Laboratorija sēklu kvalitāti apliecinošos dokumentus klientam izsniedz, ņemot vērā viņa izvēlēto veidu:

nosūtīt pa pastu

klātienē, sazinoties ar parauga ņēmēju

nosūtīt e-pastā

Vidējā sēklu parauga ņemšana, analīžu veikšana un etiķešu izgatavošana

<https://www.vaad.gov.lv/lv/seklu-laboratoriska-testesana>